

# یک‌سده پس از انقلاب مشروطه

از اوایل سلطنت ناصرالدین شاه قاجار نارضایتی مردم از ظلم و وابستگی حکومت رو به فزونی گذاشت. اقدامات بزرگانی همچون قائم مقام فراهانی و میرزا تقی‌خان امیرکبیر برای کاهش فساد و ظلم شاهان و شاهزادگان قاجار موجب اصلاح قاجاریه نشد و خود آنان قربانی توطئه‌ها و دسیسه‌های درباریان فاسد شدند. اما تلاش‌ها و از خود گذشتگی ایشان زمینه‌ساز بیداری مردم شد.

تأسیس دارالفنون و آشنایی تدریجی ایرانیان با تغییرات و تحولات جهان، و آگاهی آنان بر علل عقب‌ماندگی از قافله تمدن و افول فرهنگ و تمدن اسلامی ایرانی، اندیشه‌ی تغییر مناسبات در قدرت و لزوم حکومت قانون و پایان حکومت استبدادی را فراگیر کرد. نوشته‌ها و گفته‌های کسانی همچون میرزا فتحعلی آخوندزاده و میرزا ملکم‌خان و میرزا آقاخان کرمانی و سید جمال‌الدین اسدآبادی و دیگران زمینه‌های مشروطه‌خواهی را فراهم آورد و البته بعدها دیدگاه‌های برخی از اینان و به ویژه ملکم‌خان، موجب انحراف مشروطه‌خواهی از آمال و اهداف اصلی گردید به طوری که برای پیشبرد اهداف انقلاب گروهی به سفارت انگلیس رفته و تحصن کردند!

انقلاب مشروطه، به هر حال، با اجبار مظفرالدین شاه قاجار به صدور تأسیس عدالتخانه و پارلمان به بار نشست و پیروز شد. امسال یکصدوشش سال از آن رویداد تاریخی می‌گذرد.

• گروهی از  
دلاورمردان  
بختیاری  
مشروطه خواه



• ستارخان و  
باقرخان سرداران  
مشروطه خواه  
آذربایجان



• افتتاح مجلس  
شورای ملی با حضور  
احمد شاه و نایب  
السلطنه علیرضا  
خان عضدالملک



• مبارزین گروه  
ستارخان در جنگ  
تبریز



• صدراعظم و وزراء هیئت تجار که دست خط مشروطه را به مجلس آورده اند



• مجاهدین مشروطه خواه پس از فتح تهران



• وکلای انجمن آذربایجان ، در میانه حاج نظام الدوله و در دست راست او شیخ سلیم ایستاده است



• فرمان مشروطه

